

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԻՆՊՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի (բեռների), հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահաման մեկնողների աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ, Ընկերությունն իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Ընկերությունը չունի մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Հանրապետության 51, 53, տարածք 47, 48, 50:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

2020թ. անկումից հետո Հայաստանի տնտեսությունը թևակոխել է կայուն վերականգնման փուլ: Ակնկալվում է, որ COVID-19-ի համավարակային իրավիճակի աստիճանական բարելավումը, Արցախի Հանրապետության վիճելի տարածքների շուրջ հրադադարի մասին համաձայնագիրը, ինչպես նաև պետական և մասնավոր ներդրումների ընդլայնումը կխթանեն 2022թ. աճը: Գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված Կառավարության ջանքերը, ՓՄՁ-ների համար ֆինանսական հասանելիության ընդլայնումը, առաջնահերթ սոցիալական ծախսերի համար հնարավորությունների ստեղծումը, ինչպես նաև կապիտալի շուկայի զարգացման ընդլայնված գործողությունների ծրագիրը նույնպես կարող են Հայաստանի տնտեսության կայունության և զարգացման համար նպաստավոր պայմաններ ստեղծել: Ըստ ՀՀ ԿԲ և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների՝ ՀՆԱ-ն 2022թ-ին կաճի մինչև 4.8-5.3%:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այնուամենայնիվ, ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ, հողի և շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամն ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Համադրելի տեղեկատվություն

Օգտագործողներին առավել մատչելի տեղեկատվություն ներկայացնելու նպատակով ֆինանսական հաշվետվություններում ապահովագրական գործունեության արդյունքները ներկայացվել է առանձին, որի արդյունքում ֆինանսական հաշվետվություններում համադրելի տեղեկատվությունը վերախմբավորվել և վերադասակարգվել է:

Շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխություններն ունեցել են հետևյալ ազդեցությունները.

«Արժեզրկման ծախս ապահովագրավճարի գծով» և «արժեզրկման ծախս սուբորոգացիայի գծով» հոդվածները Շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվել են «արժեզրկման ծախս ապահովագրության գծով» հոդվածում:

«Այլ եկամուտներ» և «Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր» հոդվածներից ապահովագրական գործունեության հետ կապված այլ ծախսներն ու եկամուտները առանձնացվել են և ներկայացվել են «Զուտ այլ ապահովագրական ծախսեր» հոդվածում:

«Զուտ ներդրումային եկամուտ» հոդվածում խմբավորվել են Ընկերության ներդրումային գործունեության հետ կապված բոլոր հոդվածները:

3.5 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2021թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2021թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում (փուլ 2)» (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 16, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ),
- COVID-19-ի հետ կապված վարձակալության արտոնություններ 2021թ հունիսի 30-ից հետո (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

3.6 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԻ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԻ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 9 փոփոխությունների կիրառումը մինչև 2023թ. հետաձգելու հնարավորությունից՝ համաձայն ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխության:

ՖՀՄՍ 17, Ապահովագրության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 17-ը («Ապահովագրության պայմանագրեր») լույս է տեսել 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ-ի 17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ է տալիս կազմակերպություններին ապահովագրական պայմանագրերի համար կիրառել հաշվապահական հաշվառման առկա փորձը: ՖՀՄՍ-ի 17-ը սկզբունքների վրա հիմնված միակ ստանդարտն է, որը կիրառվում է ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, ներառյալ վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվապահական հաշվառման համար: Ստանդարտի համաձայն՝ ապահովագրական պայմանագրերի խմբերի ճանաչումը և չափումը պետք է կատարվի՝

- (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով, որում հաշվի են առնված դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ առկա բոլոր գործող տեղեկությունները, որոնք համահունչ են դիտարկվող շուկայական տեղեկատվությանը, որին ավելացվում է (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանվում է (եթե արժեքը ակտիվ է);
- (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի սպասարկման մարժա): Ապահովագրողները կարտացոլեն մի խումբ ապահովագրական պայմանագրերի գծով շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում նրանք տրամադրում են ապահովագրական ծածկույթը և ռիսկից ազատման չափով: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը պետք է անմիջապես ճանաչի վնասը:

Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի համար ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է կորուստների պահուստների պարտադիր գեղչում, ինչպես նաև ռիսկի ճշգրտում ոչ ֆինանսական ռիսկի համար, որը պահանջում է հավաստիության մակարդակի համարժեքի բացահայտում: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը կփոխի ապահովագրության պայմանագրի եկամտի ներկայացումը, քանի որ համախառն ապահովագրավճարները այլևս չեն ներկայացվի շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Երկարաժամկետ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի գծով ակնկալվում է, որ ՖՀՄՍ 17-ը զգալի ազդեցություն կունենա ակտուարական մոդելավորման վրա, քանի որ կպահանջվեն դրամական հոսքերի մանրամասն կանխատեսումներ և բոլոր ենթադրությունների պարբերական թարմացումներ՝ հանգեցնելով կա՛մ շահույթ և վնասի փոփոխականության կա՛մ «պայմանագրային ծառայության մատուցման սահմանաչափի» վրա ազդեցության, ինչպես նաև կազդեն ապահովագրության պարտավորության առանձին բաղադրիչի վրա, որը գործող պայմանագրերից չվաստակված շահույթն է: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների տարբեր չափման մոտեցումներ՝ արտացոլելով ներդրումային կամ ապահովագրական կազմակերպության կատարողականում (մասնակից չհանդիսացող, անուղղակի մասնակցություն, ուղղակի մասնակցություն) ապահովադրի մասնակցության տարբեր աստիճան:

Այլ ՖՀՄՍ փոփոխություններ

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը» (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)
- «Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ)
- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսեր (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- 2018-2020թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ):
- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ),
- Մեկ գործարքի հետ կապված ակտիվների և պարտավորությունների հետաձգված հարկ;

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմերցիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

4.2 Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և այլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաժ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում հաշվառված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակաժ ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված չվաստակաժ ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող ապահովագրավճարների մի մասը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովագրողներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակաժ ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերն ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինել հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակաճ ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Սովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկն իր սովորական գործունեության ընթացքում: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.8, 4.9 և 4.10 ծանոթագրություններում:

4.3 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է տոկոսային եկամտից, ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից ստացված օգուտից, ներդրումային արժեթղթերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից և ներդրումային գույքից ստացված օգուտից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Ներդրումային ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.4 Արտարժույթի վերահաշվարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների վերահաշվարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների վերահաշվարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային

հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթում կամ վնասում և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտ. 2022թ.	31 դեկտ. 2021թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	405.65	480.14
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	396.08	542.61

4.5 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների

մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները ընդգրկում են հաշիվները բանկերում: Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.7 Ավանդներ բանկերում

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

4.8 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռքբերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ խմբերի.

- մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական գործիքների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերահասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Ընկերությունը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև

դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Ընկերության կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Փոխատվություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխատվությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված փոխատվությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է փոխատվության իրական արժեքից, օրինակ երբ փոխատվությունը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և փոխատվության իրական արժեքների տարբերությունը փոխատվության սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև փոխատվությունը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել

հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.10 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.11 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Ընկերության առևտրային գործունեությունը:

4.12 Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է Հետզնման պայմանագրեր բանկերի հետ հոդվածում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ և հողի, որը ներկայացված է իրական արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30-50	2-3.33
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	2-5	20-50
Տրանսպորտային միջոցներ	4-5	20-25
Այլ հիմնական միջոցներ	ոչ ավելի քան 40	ոչ պակաս քան 2.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից,

կիսուսն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շենքերը վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 1-2 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճն արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը, որը պահվում է վարձակալական եկամուտ ստանալու նպատակով, սկզբնապես հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ ներառելով գործարքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներդրումային գույքը չափվում է իրական արժեքի մոդելով՝ ՀՀՄՍ 40-ի նախատեսված կարգով:

Ներդրումային գույքից ստացված վարձակալական եկամուտը ներառվում է ներդրումային եկամուտում:

Ներդրումային գույքի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, որի ընթացքում այն առաջացել է:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, լիցենզիաներից և վստահագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ընկերությունն իրականացնում է ամորտիզացիայի հաշվարկ՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Լիցենզիաներ և լիազորագրեր	5-10	10-20

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Լիցենզիաներ և լիազորագրեր	5-10	10-20
Համակարգչային ծրագրեր	1-10	10-100

Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնք իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Ընկերությունը որպես վարձատու

Որպես վարձատու՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «այլ եկամուտներ հողվածում»:

4.17 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են բանկերից ստացված վարկերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.18 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.19 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

5.1 Դատողություններ

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական և ոչ պետական պարտատուները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

5.2 Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՉՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-ան-դեպք» մեթոդով:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկա: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 31):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերության կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դեբիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դեբիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 29 ծանոթագրությունը:

Ընկերության ղեկավարությունը չի վերանայել իր նախորդ գնահատումները, այսինքն չի ապաճանաչել հիմնական միջոցների հետ կապված իր նախկինում գնահատված հետաձգված հարկային պարտավորությունը և շարունակում է կատարել իր հարկային հաշվառումը, ինչպես նախկինում:

6. Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Դոլ	Եվրո	Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք	Ընդամենը
Վերականգնարարական միջոցներ								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,600	1,191,938	342,053	104,328	209,962	48,526	128,891	2,029,298
Վերականգնարարական	-	27,683	-	-	-	-	-	27,683
Վերականգնարարական արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	36,011	-	9,922	-	-	45,933
Օտարում	-	-	(3,386)	(15,183)	(4,011)	-	-	(22,580)
Վերադասակարգում	-	(71,338)	-	-	-	-	-	(71,338)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,600	1,148,283	374,678	89,145	215,873	48,526	128,891	2,008,996
Վերականգնարարական	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերականգնարարական արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	87,906	400	602	-	-	88,908
Օտարում	-	-	(48)	(10,023)	-	-	-	(10,071)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,600	1,148,283	462,536	79,522	216,475	48,526	128,891	2,087,833
ԿՈՒՏԱՎԱՏ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	81,938	252,656	64,402	165,235	16,799	47,260	628,290
Հատկացումներ	-	22,952	33,862	16,940	15,992	10,018	25,779	125,543
Վերականգնարարական արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	2,377	-	-	-	-	-	2,377
Օտարում	-	-	(3,381)	(14,345)	(3,739)	-	-	(21,465)
Վերադասակարգում	-	(8,484)	-	-	-	-	-	(8,484)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	98,783	283,137	66,997	177,488	26,817	73,039	726,261
Հատկացումներ	-	17,206	28,437	11,969	11,501	7,515	19,334	96,051
Վերականգնարարական արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարում	-	-	(48)	(6,198)	-	-	-	(6,246)
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-	-
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-	116,079	311,526	72,768	188,989	34,332	92,373	816,067
ՀԱՆՎԵՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՓԵՑ								
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,600	1,032,204	151,011	6,754	27,485	14,194	36,518	1,271,766
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,600	1,048,500	91,541	22,148	38,385	21,709	55,852	1,282,735

Ակտիվների վերագնահատում
 Ընկերության հողի և շենքերի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 31.12.2021թ. դրությամբ լիցենզավորված անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները: Իրական արժեքով անշարժ գույքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները: Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից: 2022 թվ. երրորդ եռամսյակի արդյունքում գրանցվել է անշարժ գույքի միավորների արժեքի գոտու նվազում՝ 17,296.00 հազար դրամ գումարի չափով:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ
 2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 280,654.50 հազար դրամ (2021թ. 282,201 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ
 2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի գրավադրված գույք (2021թ.՝ ոչինչ):

Ֆինանսական ակտիվի օգտագործման իրավունք
 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը առաջացել է Հրաչյա Քոչար 35/1 հասցեում գտնվող գրասենյակի վարձակալության արդյունքում:

7. Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՍԿՉՔՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,314	177,341	2,019	199,674
Ավելացում	26,110	53,524	-	79,634
Օտարում	(13,959)	(589)	-	(14,548)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,465	230,276	2,019	264,760
Ավելացում	22,425	39,615	-	62,040
Օտարում	(16,106)	-	-	(16,106)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	38,784	269,891	2,019	310,694
ԱՄՈՐՏԻՉԱՑԻՎ				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,273	98,388	1,530	110,191
Մասհանումներ	19,515	15,629	202	35,346
Օտարում	(13,959)	(589)	-	(14,548)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,829	113,428	1,732	130,989
Մասհանումներ	20,565	16,497	151	37,213
Օտարում	(16,106)	-	-	(16,106)
Վերադասակարգում	-	-	-	-
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	20,288	129,925	1,883	152,096
ՀԱՇՎԿՈՂԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ				
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	18,496.53	139,966	136	158,598
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,636	116,848	287	133,771

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակված ելթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

8. Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	244,483
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 22)	975,838 (876,612)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	343,709
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր Ծախսի ճանաչում (Ծանոթ. 22)	1,535,372 (1,191,216)
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	687,865

9. Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Պահանջներ ապահովագրիչների նկատմամբ	2,504,030	1,280,782
Պահանջներ վերապահովագրիչների նկատմամբ	551,128	16,388
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	1,761	50,775
Ուղիղ հատուցումների գծով դեբիտորներ	92,467	83,853
Կանխավճարներ ապահովագրության գծով	71,700	74,411
Սուբորոգացիա	51,571	55,663
Արժեզրկումից պահուստ	(25,707)	(27,048)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	3,246,950	1,534,824

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,382
Տարվա ծախս	15,132
Դուրս գրում	(43,483)
Վերադարձ	36,017
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,048
Տարվա ծախս (ծանոթ. 23)	45,205
Դուրս գրում	(12,285)
Վերադարձ	49,591
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	109,559

10. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2022 սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Ավանդներ	1,743,637	1,977,585
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,743,637	1,977,585

Ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Ավանդները բանկերում ունեն 90 օրից ավել մարման ժամկետ (կամ կարճաժամկետ են, բայց պարբերաբար մարման ժամկետները վերանայվում են և երկարաձգվում):

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 1,638,458 հազար դրամ գումարով (93.97%) կենտրոնացված են 4 բանկերում:

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ԸՆԿերության ներգրաված միջոցների և ստացված երաշխիքների դիմաց գրավադրված ավանդ չկա (2021թ.՝ ոչինչ):

11. Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022 սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Զգնաձևով ներդրումներ		
ՀՀ պետական պարտատուներ	4,733,687	3,256,638
Ոչ պետական պարտատուներ	-	659,600
Փայլամասակցություն ՀՀ կազմակերպություններում	0	-
Արժեզրկումից պահուստ	-	-
Ընդամենը ներդրումներ	4,733,687	3,916,238

Փայլամասակցության գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Տարվա ծախս	-
Դուրսգրում	-
Վերադարձ	-
2022 սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	-

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնաձևված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 765,294 հազար դրամով իրական արժեքով գրավադրված են հետզնման պայմանագրերով բանկերում, որոնց վերավաճառքի կամ գրավադրման իրավունքը երրորդ կողմին չի փոխանցվել: Դրանք վերադասակարգվել են որպես հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 11):

2022 սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ դրությամբ ԸՆԿերության կողմից ստացված վարկերի դիմաց գրավադրված ոչ պետական պարտատուներ չկան (2021թ.՝ ոչինչ):

11. Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր	765,294	2,762,934	898,081	2,523,884
Ընդամենը	765,294	2,762,934	898,081	2,523,884

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Կանխիկ դրամական միջոցներ	-	-
Բանկային հաշիվներ	40,399	27,190
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40,399	27,190

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 37,126 հազար դրամ գումարով (91.9%) հաշիվները կենտրոնացված են 6 բանկերում:

13. Բաժնետիրական կապիտալ

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,536,260 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով (2021թ.՝ 4,124 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 615,000 դրամ անվանական արժեքով):

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30		2021թ. դեկտեմբերի 31	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետնաց վճարված կապիտալ, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնետնաց վճարված կապիտալ, %
Անոն Այբումյան	634,065	25	634,065	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	1,902,195	75	1,902,195	75
Ընդամենը	2,536,260	100	2,536,260	100

2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

2022թ. մայիսին կայացած բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ 2021թ. տարվա շահույթը՝ 641,344 հազար դրամ ընդհանուր գումարով, թողնվել է անվիտի:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստներ սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ՝ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշվառված արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով: 2022թ. երրորդ եռամսյակում գլխավոր պահուստը փոփոխության չի ենթարկվել:

14. Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30				2021թ. դեկտեմբերի 31	
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
Չվաստված ապահովագրական վճարներ	6,173,274	(1,837,148)	4,336,126	4,415,263	(1,575,445)	2,839,818
Տեղի ունեցած, սակայն վերականգնված պահանջներ	1,113,931	(702,778)	411,153	717,114	(335,731)	381,383
Ներկայացված պահանջներ	1,013,776	(389,467)	624,309	797,125	(234,966)	562,159
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ / 2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	8,300,981	(2,929,393)	5,371,588	5,929,502	(2,146,142)	3,783,360

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար.

Չվաստված ապահովագրվածները

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,834,879	(2,100,736)	2,734,143
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրվածներ	10,517,933	(3,405,718)	7,112,215
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրվածներ	(10,905,932)	3,404,712	(7,501,220)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,446,880	(2,101,742)	2,345,138
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրվածներ	12,979,407	(4,365,805)	8,613,602
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրվածներ	(11,253,013)	4,630,399	(6,622,614)
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	6,173,274	(1,837,148)	4,336,126

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Չուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն վերականգնված պահանջներ	304,398	(31,307)	273,091
Ներկայացված պահանջներ	686,643	(87,248)	599,395
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	991,041	(118,555)	872,486
ՆՉԴԴ և ՏՉԴԴ ընդհանուր փոփոխություն	2,240,420	(1,716,950)	523,470
Վճարված հասուցումներ	(1,717,222)	1,264,808	(452,414)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,514,239	(570,697)	943,542
Տեղի ունեցած, սակայն վերականգնված պահանջներ	717,114	(335,731)	381,383
Ներկայացված պահանջներ	797,125	(234,966)	562,159
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,514,239	(570,697)	943,542
ՆՉԴԴ և ՏՉԴԴ ընդհանուր փոփոխություն	2,334,899	(1,787,062)	547,837
Վճարված հասուցումներ	(1,721,430)	1,265,515	(455,915)
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,127,708	(1,092,244)	1,035,464
Տեղի ունեցած, սակայն վերականգնված պահանջներ	1,113,931	(702,777)	411,154
Ներկայացված պահանջներ	1,013,776	(389,467)	624,309
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,127,707	(1,092,244)	1,035,463

15. Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022 սեպտեմբերի 30	2021 դեկտեմբերի 31
Ապահովարկիչների վճարվելիք գումարներ	144,547	31,674
Վերապահովագրողների վճարվելիք գումարներ	591,367	457,105
Գործակալների, բրոքերների և միջնորդների վճարվելիք գումարներ	165,986	51,414
Ուղիղ հասուցումների գծով վճարվելիք գումարներ	89,462	65,184
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	991,362	605,377

16. Հետզման պայմանագրեր բանկերի հետ

Չափար ԳՅ դրամ	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2022թ. սեպտեմբերի 30	2020թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. սեպտեմբերի 30	2020թ. դեկտեմբերի 31
Ունար համանմայնագրերով զրավորված արժեթղթեր (ծանր. 11)	765,294	2,762,934	898,081	2,523,883
Ընդամենը	765,294	2,762,934	898,081	2,523,883

17. Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերապահովագրության պայմանագրերից ստացվելիք միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Չափար ԳՅ դրամ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	147,247
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ (Ծանրթ. 21) եկամտի ճանաչում	(471,083) 470,623
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	146,787
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ (Ծանրթ. 21) եկամտի ճանաչում	482,488 (476,644)
2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	152,631

18. Այլ պարտավորություններ

Չափար ԳՅ դրամ	2022 սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Այլ պարտավորություններ (ֆինանսական)		
Ֆինանսական վարձակառության գծով վճարվելիք գումարներ	46,350	66,958
Վճարվելիք գումարներ	83,758	79,391
Ավտոպահովագրողների բյուրոյի վճարվելիք գումարներ	190,818	171,545
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	3,582	2,281
Այլ վճարվելիք գումարներ	324,488	326,354
Այլ պարտավորություններ (ոչ ֆինանսական)		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	28,346	39,753
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	352,834	366,107

19. Ապահովագրավճարներ

Չափար ԳՅ դրամ	Համախառն ապահովագրավճարներ	Փոփոխություններ չկատարված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	Հասնախան ապահովագրավճարների գծով հասույթ	Լիճեզրվեցն ծախս ապահովագրավճարի գծով	Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	Վերապահ-հովազրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	Վերապահ-հովազրողների մնաց չկատարված ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վատարված ապահովագրավճարներ	Ապահովագրավճար ընդեր զմուտ հասույթ
Դրժախտ պատահարներից ապահովագրություն	692,423	(188,105)	504,318	28	504,347	(350,897)	109,748	(241,150)	263,197
Ստորոգյալ ապահովագրություն	4,674,793	(1,121,788)	3,553,005	(821)	3,552,184	(19,031)	3,922	(15,109)	3,537,075
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	829,096	(92,770)	736,326	(2,391)	733,935	(413,216)	(79,623)	(492,839)	241,096
Օդանավերի ապահովագրություն	101,126	(35,517)	65,608	-	65,608	(95,563)	27,690	(67,873)	(2,285)
Փոխադրվող զույգի (բռնների) ապահովագրություն	94,222	11,658	105,880	400	106,279	(48,342)	(6,152)	(54,495)	51,784
Գյուղից, բնակյա արձաններից և զույգին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	3,158,803	(260,317)	2,898,486	(16,258)	2,882,228	(2,878,983)	152,116	(2,726,867)	155,361
Ցանցային ակտիվներում ապահովագրություն	29,482	843	30,325	-	30,325	(16,555)	(4,726)	(21,281)	9,045
Օդանավերի (ևսև՝ բռնակիրադրող) օդաչործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	55,901	11,604	67,505	-	67,505	(48,344)	(16,878)	(65,222)	2,283
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	272,156	(15,097)	257,059	(14,288)	242,771	(236,709)	16,157	(220,552)	22,219
Երաշխանության վնասներից ապահովագրություն	323,929	(66,571)	257,358	(204)	257,154	(150,537)	31,525	(119,012)	138,142
Անվտանգության ապահովագրություն	345,184	(54,279)	290,905	352	291,257	(107,626)	27,924	(79,702)	211,555
Ցանցային ակտիվներում ապահովագրություն	2,402,290	52,330	2,454,620	(2,010)	2,452,609	-	-	-	2,452,609
սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	12,979,406	(1,758,010)	11,221,396	(35,192)	11,186,204	(4,365,803)	261,702	(4,104,102)	7,082,101

Չափար ԳՅ դրամ	Համախառն ապահովագրավճարներ	Փոփոխություններ չկատարված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	Հասնախան ապահովագրավճարների գծով հասույթ	Լիճեզրվեցն ծախս ապահովագրավճարի գծով	Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ, արժեզրկումից հետո	Վերապահ-հովազրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	Վերապահ-հովազրողների մնաց չկատարված ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	Փոխանցված վատարված ապահովագրավճարներ	Ապահովագրավճար ընդեր զմուտ հասույթ
Դրժախտ պատահարներից ապահովագրություն	515,330	(111,158)	404,172	(177)	403,995	(247,804)	59,887	(187,917)	216,078
Ստորոգյալ ապահովագրություն	3,664,000	(826,867)	2,837,143	(677)	2,836,466	(24,326)	5,795	(18,531)	2,817,935
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	710,280	(92,967)	617,313	(1,857)	615,456	(532,704)	63,936	(468,768)	146,688
Օդանավերի ապահովագրություն	47,813	30,643	78,456	-	78,456	(43,606)	(23,407)	(67,013)	11,443
Փոխադրվող զույգի (բռնների) ապահովագրություն	104,005	11,291	115,296	(212)	115,084	(80,505)	(16,054)	(96,559)	18,525
Գյուղից, բնակյա արձաններից և զույգին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	1,266,137	710,899	1,977,036	(2,363)	1,974,673	(1,203,914)	(679,634)	(1,883,548)	91,124
Ցանցային ակտիվներում ապահովագրություն	30,299	(2,102)	28,197	-	28,197	(23,128)	1,997	(21,131)	7,066
Օդանավերի (ևսև՝ բռնակիրադրող) օդաչործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	23,498	55,409	78,907	-	78,907	(19,656)	(57,274)	(76,930)	1,977
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	285,334	(95,545)	189,789	(1,824)	187,965	(217,965)	66,877	(151,088)	36,877
Երաշխանության վնասներից ապահովագրություն	218,297	(46,470)	171,827	(19)	171,809	(176,578)	14,837	(161,741)	10,068
Անվտանգության ապահովագրություն	261,229	(48,301)	212,928	(2,115)	210,813	(106,213)	31,772	(74,441)	136,372
Ցանցային ակտիվներում ապահովագրություն	2,406,396	(69,050)	2,337,346	(7,631)	2,329,715	-	-	-	2,329,715
սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	9,532,618	(484,208)	9,048,410	(16,875)	9,031,535	(2,676,399)	(531,268)	(3,207,667)	5,823,868

20. Ապահովագրական հատուցումներ

Պաշար ԳՅ դրամ	Դժբախտ պատահախնդիրներ	Ստորուղություն	Ցանցային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխարկող գույք (բեռներ)	Գրքի և բնական արժեքներ	Ցանցային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահախնդիրներ	Ընդհանուր պատահախնդիրներ	Ֆինանսական վնասներ	Աջակցություն	ԱՊՊԱ	2022 սեպտեմբերի 30 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	178,858	2,544,529	312,231	-	-	973,445	1,200	202	-	48,640	1,690,641	5,749,746
Փոփոխություններ տեղի ունեցած	20,653	29,044	(189)	(186)	(270)	383,021	(145)	(10,109)	-	2,280	(7,280,677)	396,817
Փոփոխություններ կապիտալիզացիայի և անվանական արժեքի փոփոխությունների պատճառով	(27,275)	81,680	(1,807)	(3,725)	(2,400)	268,901	-	(92,534)	-	(3,886)	(2,293,222)	216,651
Ապահովագրական հատուցումներ	172,236	2,655,253	310,233	(3,911)	(2,670)	1,605,368	1,055	(102,441)	-	47,023	1,681,067	6,363,215
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(138,164)	(510)	(247,676)	-	-	(976,597)	(860)	(605)	-	(8,200)	-	(1,372,711)
Տեղի ունեցած	(19,451)	(18)	(108)	186	243	(368,951)	272	11,190	-	(410)	-	(367,046)
Տեղի ունեցած	22,196	-	(638)	3,725	2,160	(265,424)	-	83,481	-	-	-	(154,501)
Ներկայացված	(135,419)	(528)	(248,423)	3,911	2,403	(1,600,972)	(888)	94,067	-	(8,610)	-	(1,894,259)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(135,419)	(528)	(248,423)	3,911	2,403	(1,600,972)	(888)	94,067	-	(8,610)	-	(1,894,259)
Չուտ ապահովագրական հատուցումներ	36,817	2,654,725	61,812	-	(287)	4,396	367	(8,374)	-	38,413	1,681,067	4,468,956

Պաշար ԳՅ դրամ	Դժբախտ պատահախնդիրներ	Ստորուղություն	Ցանցային տրանսպորտ	Օդանավերի ապահովագրություն	Փոխարկող գույք (բեռներ)	Գրքի և բնական արժեքներ	Ցանցային տրանսպորտի օգտագործումից բխող պատահախնդիրներ	Ընդհանուր պատահախնդիրներ	Ֆինանսական վնասներ	Աջակցություն	ԱՊՊԱ	2021թ. սեպտեմբերի 30 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	75,431	2,045,328	312,562	-	3,010	462,458	3,158	1,981	-	23,040	1,810,166	4,737,134
Փոփոխություններ տեղի ունեցած	(830)	22,618	6,532	1,211	(0)	27,983	37	6,354	-	972	(3,216)	61,659
Փոփոխություններ կապիտալիզացիայի և անվանական արժեքի փոփոխությունների պատճառով	(18,405)	90,533	16,637	24,210	(650)	145,769	(903)	91,022	-	3,123	(80,330)	271,006
Ապահովագրական հատուցումներ	56,196	2,158,479	335,731	25,421	2,360	636,210	2,292	99,357	-	27,135	1,663,731	5,066,910
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(41,804)	(147)	(247,149)	-	(2,709)	(462,736)	(2,527)	(364)	-	-	-	(707,436)
Տեղի ունեցած	(1,357)	8	(5,154)	(242)	(7)	(28,298)	(29)	(6,782)	-	-	-	(41,862)
Տեղի ունեցած	103	(319)	(13,393)	(4,842)	585	(144,732)	723	(78,358)	-	-	-	(240,233)
Ներկայացված	(43,058)	(458)	(265,696)	(5,084)	(2,131)	(635,766)	(1,833)	(85,504)	-	-	-	(1,039,530)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	(43,058)	(458)	(265,696)	(5,084)	(2,131)	(635,766)	(1,833)	(85,504)	-	-	-	(1,039,530)
Չուտ ապահովագրական հատուցումներ	13,138	2,158,021	70,035	20,336	229	444	459	13,853	-	27,135	1,663,731	4,030,269

21. Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Պաշար ԳՅ դրամ	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարների դարձվածքները գծով	2022թ. սեպտեմբերի 30 Չուտ վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով	2021 սեպտեմբերի 30 Չուտ վերապահովագրության միջնորդավճար
Դժբախտ պատահախնդիրների ապահովագրություն	26,908	(2,906)	24,002	23,284	(2,506)	20,778
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	118,363	(7,065)	111,298	58,520	(5,259)	53,261
Փոփոխություններ օգտագործումից բխող պատահախնդիրների պատճառով	2,482	-	2,482	16,045	(259)	15,776
Գրքի և բնական արժեքների ապահովագրություն	305,787	(16,043)	289,744	222,580	(8,502)	214,078
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրության միջնորդավճարների գծով	4,329	(57)	4,272	2,868	(93)	2,775
Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով	109	-	109	-	-	-
Օդանավերի (մաս՝ բեռնափոխադրում) օգտագործումից բխող պատահախնդիրների ապահովագրություն	27,935	(1,069)	26,866	22,319	(697)	21,622
Փինանսական վնասների ապահովագրություն	9,693	(230)	9,463	15,267	(3,197)	12,070
Աջակցության ապահովագրություն	5,142	(53)	5,089	3,655	-	3,688
Ստորուղության ապահովագրություն	3,319	-	3,319	4,074	(46)	4,028
Ընդամենը	504,067	(27,423)	476,644	368,612	(20,569)	348,043

22. Զեղչերի և ծախսերի

Պաշար ԳՅ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. սեպտեմբերի 30
Միջնորդավճարներ օրինակներին		
Դժբախտ պատահախնդիրների ապահովագրություն	73,488	18,081
Ստորուղության ապահովագրություն	350,194	62,380
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	97,690	52,785
Գրքի և բնական արժեքների ապահովագրություն	153,789	71,188
Օգտագործումից բխող պատահախնդիրների պատճառով	57,239	39,671
ԱՊՊԱ	339,681	291,495
Այլ	42,677	8,436
	1,114,759	544,036
Միջնորդավճարներ բրոքերներին		
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրություն	455,35	1,282
Փոփոխություններ օգտագործումից բխող պատահախնդիրների պատճառով	12	2,707
Գրքի և բնական արժեքների ապահովագրություն	29,944	26,545
Ցանցային տրանսպորտի ապահովագրության միջնորդավճարների գծով	18	16
Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով	7,833	8,082
Օդանավերի (մաս՝ բեռնափոխադրում) օգտագործումից բխող պատահախնդիրների ապահովագրություն	14,243	14,235
Այլ	52,506	52,867
Բժշկական ստուգման և այլ ծնոցներին ծախսեր	23,952	23,076
Ընդամենը ծնոցներին ծախսեր	1,191,216	619,979

23. Արժեզրկման ծախս(հավաքարժույթ)

Պաշար ԳՅ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021 սեպտեմբերի 30
Ապահովագրության գծով դեբիտային պարտքերի արժեզրկման ծախս (ծանր. 9), այդ թվում՝		
- Արժեզրկման ծախս ապահովագրության գծով	35,192	16,875
- Արժեզրկման ծախս ստորագրագրի գծով	10,013	(3,274)
	45,205	13,601
Այլ ակտիվների և այլ դեբիտային պարտքերի արժեզրկման ծախս, այդ թվում՝		
- Այլ անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	-	-
- Այլ ակտիվների գծով	-	-
- Փայմանագրության գծով	-	-
	45,205	13,601
Ընդամենը ակտիվների արժեզրկման ծախս	45,205	13,601

24. Չուտ այլ ապահովագրական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021 սեպտեմբերի 30
Պարբերաբար վճարումներ բյուրոյին	52,173	49,395
ԱՄՆԴ ծրագրի գումարներն առանց	191,283	215,868
Անդամավճար գումարներ. ապահովագր. ազգային գործակալությանը	43,183	21,315
Այլ	-	900
Ընդամենը այլ ապահովագրական ծախսեր	286,639	287,478
	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021 սեպտեմբերի 30
Ուղիղ հատուցումների վերջնահաշվարկից զուտ եկամուտ	13,296	54,053
Այլ ապահովագրական եկամուտ	131,065	1,295
Ընդամենը այլ ապահովագրական եկամուտ	144,361	55,348
Չուտ այլ ապահովագրական ծախսեր	142,278	232,129

25. Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. սեպտեմբերի 30
Տոկոսային եկամուտ բանկերում ներդրված միջոցներից	123,193	132,669
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	322,058	303,027
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով գրավարկված արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	113,447	161,515
Ներդրումային գույքից ստացված եկամուտ	2,250	-
Տրամադրած փոխառություններից տոկոսային եկամուտ	(983)	865
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից եկամուտ	(2,230)	4
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	557,735	598,080
	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. սեպտեմբերի 30
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	111,594	123,418
Տոկոսային ծախսեր վարձակալությունից	-	-
Ներդրումային գործունեության հետ կապված բանկային ծառայությունների ծախսեր	785	434
Ընդամենը ներդրումային ծախսեր	112,379	123,853
Չուտ ներդրումային եկամուտ	445,356	474,227

26. Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. սեպտեմբերի 30
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	738,560	689,281
Պարգևատրումներ և լրավճարներ	89,890	231,792
Արձակուրդային վճարներ	82,689	70,740
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	1,911	4,866
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	913,050	996,679

27. Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. սեպտեմբերի 30
Հիմնական միջոցների և ոչ կրթական ակտիվների պահպանման ծախսեր	99,298	49,951
Գովազդի ծախսեր	5,091	5,341
Գործուղման ծախսեր	2,414	4,760
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	14,469	16,674
Վարձակալության գծով ծախսեր	5,397	12,244
Հարկեր, (բացառությամբ շահույթահարկի) և տուրքեր	44,145	20,197
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	44,639	6,886
Անվտանգության ծախսեր	2,940	4,140
Ներկայացուցչական ծախսեր	5,448	5,748
Բանկային ծախսեր	26,882	16,348
Գրասենյակային ծախսեր	29,751	28,929
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից զուտ վնաս	-	-
Անդամավճարներ	1,510	1,656
Անհատույց տրված ակտիվներ	1,973	3,413
Այլ ծախսեր	7,136	22,285
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	291,093	198,572

28. Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. սեպտեմբերի 30
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	127,685	115,747
Չետաձգված հարկ	62,649	(4,831)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	190,334	110,916

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2022թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄԱ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Չետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված	2022թ. սեպտեմբերի 30
Այլ պարտավորություններ	31,666	3,575	-	35,241
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	104,653	89,482	-	194,135
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	26,421	1,052	-	27,473
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	-	-	-	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ կյուբական ակտիվներ	29,779	(5,087)	-	24,692
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	192,519	89,022	-	281,541
Հիմնական միջոցներ	(57,049)	3,480	-	(53,569)
Այլ ակտիվներ	(10)	(33)	-	(43)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(3,449)	(4,086)	-	(7,535)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատությունների	(3,560)	421	-	(3,139)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(49)	(24)	-	(73)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(32,290)	-	-	(32,290)
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	-	-	-
Չետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(61,868)	(61,948)	-	(123,816)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(158,275)	(62,190)	-	(220,465)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	34,244	26,832	-	61,076

29. Արտահաշվեկշռային հաշիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. սեպտեմբերի 30	2021թ. դեկտեմբերի 31
Որպես գրավ պահվող անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	32,586	32,586
Գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	-
Գրավադրված դրամական միջոցներ	2,919	2,165
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող շենքեր	-	-
Գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող փոխադրամիջոցներ և այլ հիմնական միջոցներ	-	-
Ստացված երաշխիքներ	-	-
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով ապահովագրական գումարներ	8,414,017,079	7,778,278,663
Վերաապահովագրության պայմանագրերի գծով վերաապահովագրական գումարներ	3,274,668,135	3,091,728,246
Այլ արտահաշվեկշռային հոդվածներ	618,891	563,669
Ընդամենը	11,689,339,610	10,870,605,329